

Zápisnica

z 2. zasadnutia Rady vlády Slovenskej republiky pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj,

ktoré sa konalo dňa 15.05.2018 od 14:00 v budove Bratislavského samosprávneho kraja
Sabinovského 16, Bratislava

Účast' na zasadnutí:

22 prítomných členov Rady vlády Slovenskej republiky pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj (ďalej len „Rada“) s hlasovacím právom z celkového počtu 32 – uznášania schopní.

Program

1. Otvorenie
2. Predstavenie výsledkov participatívneho procesu určenia národných priorít implementácie Agendy 2030
3. Diskusia a hlasovanie o schválení uznesenia Rady
4. Ďalšie kroky implementácie Agendy 2030
5. Rôzne
6. Zaver

Bod č. 1 – Otvorenie

Predseda Rady a podpredseda vlády SR pre investície a informatizáciu, Richard Raši (ďalej len „predseda Rady“) otvoril zasadnutie Rady, privítal všetkých prítomných a poďakoval Bratislavskému samosprávne kraju za poskytnutie priestorov. Vo svojom úvodnom prejave zvlášť privítal pána veľvyslanca Michala Mlynára, osobitného predstaviteľa pri Organizácii Spojených národov (ďalej len „OSN“) v New Yorku.

Predseda Rady sa vo svojom úvodnom prejave podelil o tri kľúčové postrehy z participatívneho procesu. Za prvé, participatívny proces je potvrdením, že ľuďom záleží na tom, v akom prostredí žijú a budú žiť ich deti. Za druhé, Rada disponuje silným mandátom vypracovať a vláde predložiť novú dlhodobú víziu a stratégiu rozvoja spoločnosti. Za tretie, implementácia Agendy 2030 si vyžaduje príspevok každého člena spoločnosti. Ako konkrétny výsledok participatívneho procesu uviedol rozšírenie návrhu národných priorít o šiestu prioritu – právny štát, demokracia a bezpečnosť. Zároveň informoval o blížiacej sa prvej slovenskej prezentácii na Politickom fóre OSN na vysokej úrovni pre Agendu 2030 v New Yorku, a oznámil, že Slovensko bude reprezentovať spoločne so zástupcami občianskej spoločnosti reprezentujúcimi tri generácie. Rečníci taktiež podajú osobnú výpoveď o tom, ako môže jednotlivec svojimi dobrovoľnými záväzkami a iniciatívou prispieť k udržateľnému rozvoju.

Následne predniesol svoj prejav štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a zástupca predsedu Rady, pán Lukáš Parížek. Ocenil doterajšiu prácu Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (ďalej len „ÚPPVII“) na vnútroštátnej implementácii Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj (ďalej len „Agenda 2030“) a zdôraznil, že ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, ako garant externej dimenzie Agendy 2030, bude s ÚPPVII na tejto agende naďalej úzko spolupracovať. Vyzdvihol skutočnosť, že národné priority implementácie Agendy 2030 vzišli z participatívneho procesu, čo podporuje osvojenie si Agendy 2030 zo strany širšej spoločnosti. Na záver poďakoval štátnemu tajomníkovi ministerstva životného prostredia SR, Norbertovi Kurillovi, za angažovanosť v oblasti Agendy 2030 a špeciálne vody.

Ako tretí rečník sa k Agende 2030 vyjadril stály predstaviteľ Slovenskej republiky pri OSN v New Yorku, mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec, pán Michal Mlynár. Poďakoval za prizvanie na druhé zasadnutie Rady. Upozornil na skutočnosť, že jednou z hlavných činností OSN, je presadzovanie cieľov Agendy 2030. Veľvyslanec uviedol, že v rámci implementácie Agendy 2030 je potrebné venovať osobitnú pozornosť jej cieľu č. 17, ktorý zdôrazňuje partnerstvá, nakoľko plnohodnotné plnenie cieľov udržateľného rozvoja je možné dosiahnuť len v spolupráci rôznych aktérov. Informoval o pripravovanom Politickom fóre OSN na vysokej úrovni pre Agendu 2030 v júli 2018 v New Yorku, v rámci ktorého bude svoj pokrok v implementácii agendy prezentovať až 47 členských krajín OSN, vrátane Slovenska. Veľvyslanec vyzdvihol intenzívnu spoluprácu medzi Stálou misiou SR pri OSN v New Yorku a ÚPPVII na príprave prezentácie Slovenska, v rámci ktorej by na základe odporúčania sekretariátu OSN malo Slovensko upriamiť pozornosť na štatistické ukazovatele, analýzy a príklady dokumentujúce pokrok a v neposlednom rade aj na problémy vyskytujúce sa pri implementácii Agendy 2030. Na záver informoval, že Slovensko bude počas Politického fóra OSN hostiť sprievodné podujatie na tému podpory udržateľného rozvoja v krajinách strednej Ázie (napr. v oblasti vody a sanitácie, alebo udržateľných sídiel).

Predseda Rady následne odovzdal slovo splnomocnencovi vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti, pánovi Martinovi Giertlovi, ktorý je zodpovedný za jeden z kľúčových prvkov Agendy 2030 – za agendu otvoreného vládnutia. Splnomocnenec ocenil, že národné priority implementácie Agendy 2030 boli určené v príkladnom participatívnom procese. Apeloval na rezorty, aby vnímali národné priority, ktoré sú výsledkom participovaného procesu ako všeobecné prioritné témy, pod ktoré je možné zaradiť aj čiastkové priority jednotlivých rezortov.

Bod č. 2 – Predstavenie výsledkov participatívneho procesu určenia národných priorít implementácie Agendy 2030

Predseda Rady uviedol, že úloha realizovať participatívny proces vyplynula pre ÚPVII zo zasadnutia Rady z decembra 2017. Výsledkom participatívneho procesu je návrh šiestich národných priorít implementácie Agendy 2030, ktoré tvoria nedeliteľný celok a majú rovnakú dôležitosť. Doplnil, že stanovenie národných priorít implementácie Agendy 2030 je unikátny

projekt, ktorý spája názorovo aj politicky rozdielne skupiny a výsledkom ktorého je súbor priorít do roku 2030, s ktorými sa dokážeme ako spoločnosť stotožniť.

Tajomníčka Rady, pani Sandra Salamonová, na začiatku svojho prejavu zdôraznila, že uznesením vlády SR č. 350/2017 dostal ÚPVII mandát na tvorbu národných priorít implementácie Agendy 2030 participatívnym spôsobom. Uviedla, že pôvodný návrh národných priorít, ktorý obsahoval prioritné oblasti pre implementáciu Agendy 2030, vypracoval Prognostický ústav SAV v konzultácii s analytickými jednotkami ministerstiev.

Konštatovala, že participatívny proces sa realizoval na úrovni zainteresovaných aktérov, najmä z mimovládneho a akademického sektora. Zdôraznila, že návrh národných priorít ako výsledok participatívneho procesu bude predmetom medzirezortného pripomienkového konania. Následne informovala o tom, že v rámci dobrovoľného reportovania o pokroku v implementácii Agendy 2030 na pôde OSN bude vypracovaná správa, ktorá bude v júli 2018 predstavená na Politickom fóre OSN na vysokej úrovni v New Yorku. K hlavným míľnikom priebehu participatívneho procesu priradila: štyri tematické stretnutia v regiónoch, šesť tematických stretnutí v Bratislave, dve stretnutia mládeže k národným prioritám organizované IUVENTou a prvé spoločné zasadnutie Pracovnej skupiny pre Agendu 2030 a NIP (vládnej komory a komory zainteresovaných aktérov).

Prvú národnú prioritu, „Vzdelanie pre dôstojný život“, predstavila expertka na danú tému Zuzana Polačková. Vyzdvihla oblasť inklúzie, ktorá sa podľa jej názoru netýka len detí z rómskych komunít, ale aj osôb so zdravotným alebo s iným znevýhodnením. Konštatovala, že je potrebné posilňovať princípy inklúzie vo vzdelávacom systéme a zároveň je nevyhnutné zabezpečovať rovnosť príležitostí. Venovala sa aj problematike uplatnenia absolventov vysokých škôl a schopností a možností Slovenska prilákať a udržať kvalifikovanú pracovnú silu.

Druhú národnú prioritu, „Smerovanie k znalostnej a environmentálne udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí“, predstavil expert Jaroslav Vokoun. V rámci svojho vystúpenia poukázal na negatívne faktory ohrozujúce slovenskú ekonomiku. Priradil k nim napríklad: starnutie populácie, vysokú mieru globalizácie slovenskej ekonomiky alebo veľmi nízky podiel súkromných investícií do výskumu a vývoja. Riešenie uvedených problémov vidí v zameraní sa na výzvy druhej prioritnej témy (napr. zabezpečenie fiškálnej udržateľnosti demografických zmien, prechod na intenzívne zdroje ekonomického rozvoja alebo smerovanie k environmentálne a sociálne udržateľnej výrobe a spotrebe).

Tretiu národnú prioritu, „Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,“ uviedol expert Ladislav Oravec. Podotkol, že znižovanie chudoby je v globálnom meradle považované za prioritný cieľ. Poukázal na negatívny trend vo svete, ktorým je rastúca miera príjmovej nerovnosti (na Slovensku napriek rastúcemu trendu patrí k jednej z najnižších). Za väčší problém v slovenskom kontexte považuje sociálnu nerovnosť obyvateľstva, predovšetkým u rómskej menšiny. V záujme znižovania nerovnosti apeloval na rozvoj verejných služieb.

Štvrtú národnú prioritu, „Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy“, predstavil expert Miroslav Mojžiš. Uviedol, že predmetná téma sa v priebehu participatívneho procesu posunula z pôvodne všeobecnej „zelenej“ témy k prevládajúcim megatrendom

v oblasti životného prostredia, medzi ktoré je možné priradiť napríklad zmenu klímy. Zdôraznil potrebu adaptovať ľudské sídla a krajinu na negatívne dôsledky zmeny klímy.

Piatu národnú prioritu, „Právny štát, demokracia a bezpečnosť“, uviedol expert Michal Davala. Upozornil na skutočnosť, že uvedená téma nebola v pôvodnom analytickom dokumente SAV, bola pridaná až počas participatívneho procesu. Zdôraznil potrebu zlepšenia vymožitelnosti práva, prístupu k spravodlivosti pre všetkých a ochrany a podpory ľudských práv. Poukázal na potrebu zabezpečenia účinného systému kontroly verejnej moci.

Šiestu národnú prioritu, „Dobré zdravie“, uviedol expert Tomáš Szalay. Ako najvypuklejšie problémy v oblasti zdravia uviedol: udržateľnosť financovania zdravotníctva v súvislosti s demografickou výzvou, odliv mozgov a problematiku dát. Poukázal na potrebu zabezpečiť kvalitnú a dostupnú zdravotnú starostlivosť pre všetkých. Pán Szalay za hlavnú výzvu v oblasti dobrého zdravia označil podporu zdravého životného štýlu a zodpovednosti za vlastné zdravie. Upozornil na nevyhnutnosť odhaľovať príčiny nerovnosti v zdravotnom stave obyvateľstva.

Bod č. 3 – Diskusia a hlasovanie o schválení uznesenia Rady

Predseda Rady poďakoval za podnetné príspevky a vyzval členov Rady k diskusii o návrhoch a informáciách, ktoré zazneli v bode č. 2.

Ako prvá sa do diskusie prihlásila ministerka školstva, vedy, výskumu a športu SR, Martina Lubyová. Vo svojom vystúpení vyjadrila názor, že Slovensko by malo v rámci národných priorít vyšpecifikovať oblasť, prostredníctvom ktorej by mohlo na zasadnutí Politického fóra OSN zaujať. Ako potenciálne oblasti profilácie SR v rámci OSN navrhla oblasť vody a ľudských zdrojov, ktoré patria medzi silné stránky krajiny.

Do diskusie sa následne zapojil štátny tajomník ministerstva financií SR, Radko Kuruc, ktorý vyzdvihol prioritizáciu a stanovenie vhodných výsledkových indikátorov pre implementáciu Agendy 2030. Generálna riaditeľka sekcie riadenia investícií ÚPPVII, Alena Sabelová, potvrdila potrebu jasne pomenovať priority pre rozvoj krajiny a upozornila na problém vysokého počtu platných strategických materiálov na Slovensku. Navrhovaná stratégia rozvoja SR do roku 2030 by mala riešiť práve tento problém proliferácie stratégií a obsahovať prepracovaný súbor indikátorov.

Po skončení diskusie predseda Rady otvoril hlasovanie o uznesení Rady č. 3, ktorým Rada schvaľuje:

- návrh národných priorít implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj ako výsledok participatívneho procesu a
- predstavenie národných priorít implementácie Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj v dobrovoľnej správe o pokroku SR pri implementácii Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj na Politickom fóre na vysokej úrovni Organizácie Spojených národov v júli 2018;

a odporúča podpredsedovi vlády SR pre investície a informatizáciu:

- predložiť na rokovanie vlády SR víziu a stratégiu rozvoja spoločnosti do roku 2030, ktorá vychádza z národných priorít implementácie Agendy 2030 do 30. apríla 2019.

Prítomní členovia Rady predmetné uznesenie Rady jednohlasne schválili.

Bod č. 4 – Ďalšie kroky implementácie Agendy 2030

V rámci bodu č. 4 vystúpila generálna riaditeľka Sabelová a uviedla, že ÚPVII sa bude uchádzať o mandát vlády na vytvorenie stratégie rozvoja SR, ktorá bude hlavným implementačným mechanizmom Agendy 2030. Stratégia bude v sebe integrovať dovtedajšiu analytickú prácu na príprave Stratégie regionálneho a územného rozvoja SR, poznatky zo spolupráce s OECD v oblasti strategického riadenia, ako aj fínske skúsenosti s budovaním „foresight“ kapacít. Predpokladaný termín predloženia stratégie na rokovanie vlády SR je koniec apríla 2019, pričom by mala byť stratégia následne predstavená aj v Národnej rade SR.

V rámci rozpravy k bodu č. 4 predseda Štatistického úradu SR, Alexander Ballek, uvítal výsledky participatívneho procesu. Ako nevyhnutný krok smerujúci k implementácii Agendy 2030 vyzdvihol stanovenie indikátorov a strategických cieľov a potvrdil záujem Štatistického úradu SR zúčastniť sa celého procesu ich tvorby.

Bod č. 5 – Rôzne

Nakoľko pri schvaľovaní programu zasadnutia Rady žiadny člen Rady nepožiadala o možnosť vystúpiť v rámci bodu Rôzne, uvedený bod bol zrušený.

Bod č. 6 – Záver

Na záver predseda Rady poďakoval všetkým prítomným za účasť a diskusiu a ukončil druhé zasadnutie Rady.

V Bratislave, dňa 05. 06. 2018

Zápis pripravili: Valéria Bankóová, Róbert Danišek, odbor koordinácie Agendy 2030

Schválil: Richard Raši, predseda Rady vlády SR pre Agendu 2030 pre udržateľný rozvoj